

Vzpomínky na krajinu – mezigenerační přístup k interpretaci hodnot krajiny

Hana Vavrouchová, Ph.D. (Ústav aplikované a krajinné ekologie, Agronomická fakulta)

Ohrožené krajiny (21. historickogeografická konference), 29. 1. 2025

Představení úvodní myšlenky...

akcelerace změn krajiny
mizející místní znalosti
vyprázdněný sdílený prostor

sdílení příběhů napříč generacemi
identifikace neformálních hodnot
vzájemné inspirování

Péče o veřejný prostor a mezigenerační učení

VEŘEJNÁ SPRÁVA (AF MENDELU)

péče o veřejný prostor

role obcí při ochraně hodnot a plánování změn

participativní metody plánování

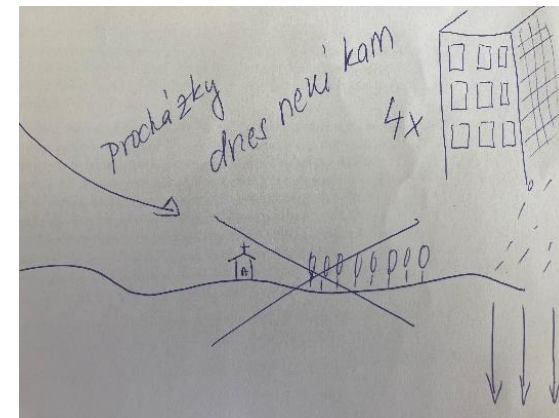
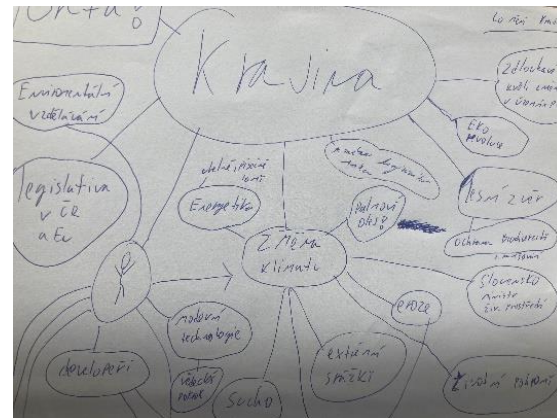
VZPOMÍNKY NA KRAJINU (ICV MENDELU)

vývoj krajiny a interpretace změn

zachycení vzpomínek a jejich trvalé uchování

vizualizace historického obrazu

CÍLEM SPOLEČNÁ TVORBA MODERNÍ KRONIKY OBCE

MODERNÍ KRONIKA OBCE

Co je to *moderní kronika obce*?

doplňěk k současné **obecní kronice**,
audiovizuální dokument s obsahem
vztahujícím se k **historii obce** a jejímu
okolí, který si může vytvořit sama
komunita (obec), spolek, rodina...

prostředek zachycení tzv. **mentální
paměti krajiny** – tedy obrazu krajiny
dětství, který přetrvává v mysli
pamětníků (bez časového ohraničení),
komunikační kanál mezi mladou
generací a pamětníky starší generace

Pro koho je určena?

z pohledu iniciace zpracování:

pro kronikáře, knihovníky, učitele,
členy místních spolků, zastupitele,
aktivní občany...

z pohledu uživatele:

občané obce

Může sloužit jako prezentační
materiál k přihlášce do soutěže
Vesnice roku.

MODERNÍ KRONIKA OBCE

Jak na to?

jednoduché vizuální srovnání struktury/podoby krajiny (zastoupení a prostorový vývoj ploch orné půdy, zahrad, luk a pastvin, chmelnic, vinic, lesů, vodních ploch, zastavěné plochy) v historickém průřezu – na podkladu map stabilního katastru, II. vojenského mapování, leteckých snímků a ortofotomap. **GRAFICKÁ PŘÍLOHA**

⇒ zdroje map: www.mapy.cz, archivnimapy.cuzk.cz, oldmaps.geolab.cz,...

⇒ zdroje obrázků: vlastní archivy fotografií, knižní publikace, archivy, ...

audiozáznam polostandardizovaných rozhovorů s respondenty (rodáky)

AUDIONAHRÁVKA

TEXT

FOTO/VIDEODOKUMENTACE popisovaných reálií.

mko.mendelu.cz

← → ↻ mko.mendelu.cz

MODERNÍ
KRONIKA
OBCE

Hledat

přidat zápis

přihlásit se

Moderní kronika obce

Moderní kronika obce dokumentuje a uchovává mizející svědectví o podobě české kulturní krajiny. Je založena na vlastních i zprostředkovaných vzpomínkách místních obyvatel. Je určena všem aktérům rozvoje obcí na lokální a mikroregionální úrovni, od starostů přes obecní spolky až k jednotlivým občanům. Zabývá se zejména obdobím po II. světové válce, časový rozsah je však možné rozšiřovat.

Výstupy z mezigenerační spolupráce

FORMA

- společné prezentace
- **StoryMaps**
- soupis příběhů o změněné krajině a jejich „autorské čtení“
- **video**

- další nevyužité alternativy...

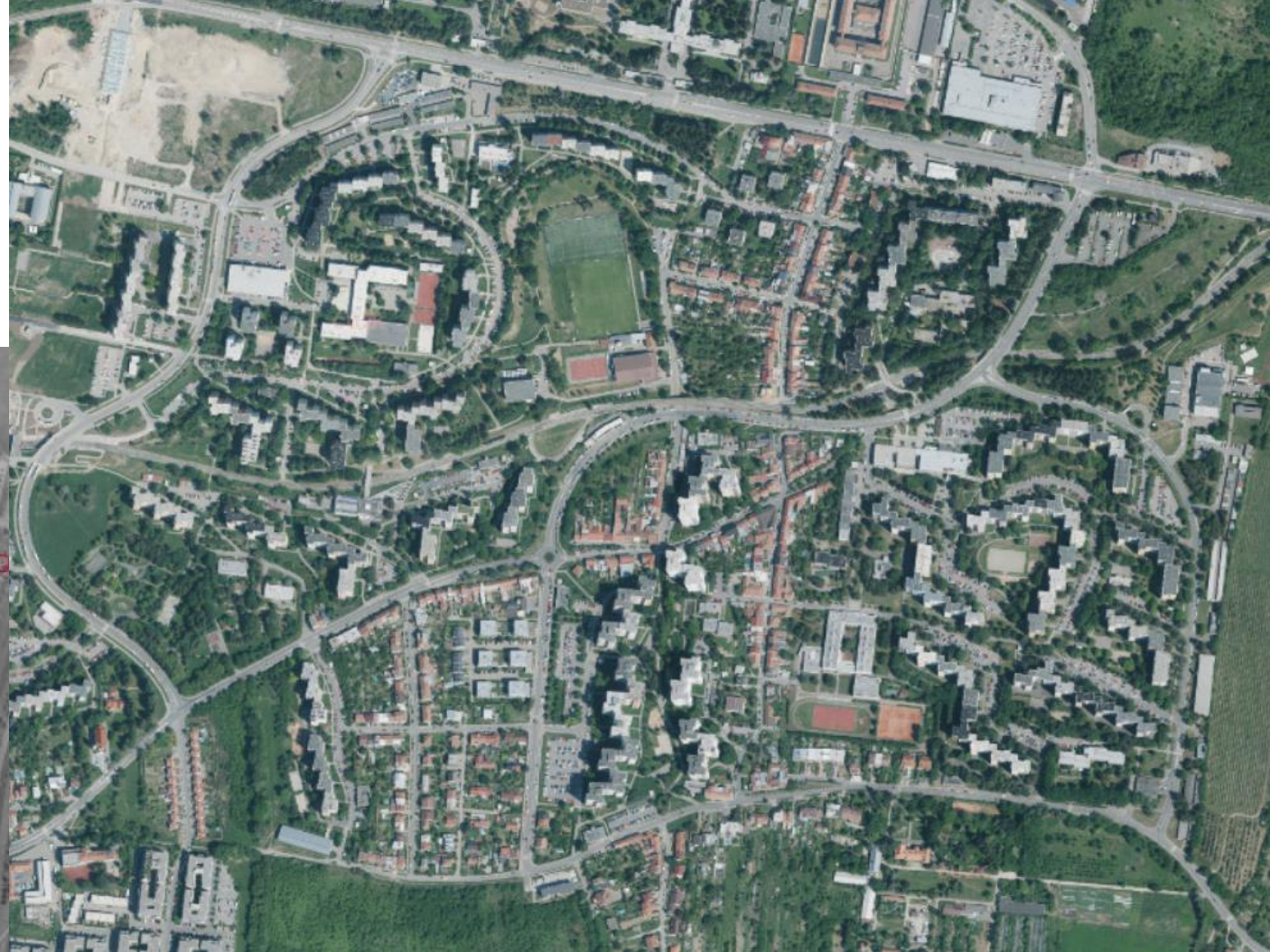
OBSAH

- osobní vzpomínky (senioři)
- vizuální kontext a práce s mapovými podklady (Bc. studenti)
- společné sdílení znalostí o známém prostoru v kreativní atmosféře

Případové studie

<https://ags.cuzk.cz/archiv>

**BRNO (Lesná, Bystrc,
Bohunice, Líšeň, Juliánov,
Heršpice)**

Závěrem

MODERNÍ KRONIKA OBCE/KRAJINY

- alternativní podklad pro plánování v krajině,
- společensky zajímavé téma,
- nástroj OCHRANY/ZÁCHRANY ohrožených krajiny,

MEZIGENERAČNÍ UČENÍ

- pozitivní odezva od všech zúčastněných,
- řetězení vzpomínek, inspirace pro ostatní,
- senioři nepatří do starého železa 😊,
- mladá generace umí.

Děkuji za pozornost

„Mladá generace má pocit, že s ní přichází lepší svět. Stará garda má pocit, že s ní ten lepší svět odchází.“

— Karel Čapek